

Eteläpohjalainen perusopetuksen opetussuunnitelma

Valinnaiset aineet (VAL), perusopetuksen 4-6 vuosiluokat

Koulu Kauhavan yhtenäiskoulu

Lukuvuosi 2022-2023

Nimi	Vuosi- luokat	Tavoitteet	Sisällöt	Laajuus /Kesto	Oppimis- ympäristö	Työtavat	Sanallinen/nu meerinen arviointi	Hyväksyt yn suorituks en/arvos anan 5 kriteerit	Hyvän osaamis en/arvo sanan 8 kriteerit	Erityis-piirteet	Muuta
Pallopelit	4-6	Tutustutaan erilaisiin pallopeleihin.	Pelataan erilaisia pallopelejä.	1 vvt	koulu	Pari- ja ryhmätyö itsenäinen työskentely	Hyväksytty/ hylätty				
Talvi- ja kesäurheilu	4-6	Tutustutaan ja harjoitellaan erilaisia talvi- ja kesäurheilulajeja	Talvi- ja kesäurheilulajeihin tutustumista ja harjoittelua	1 vvt	koulu ja lähiympäristö	Yksilö-, pari- ja ryhmäliikuntaa	Hyväksytty/ hylätty				
Kokki ja arjen taidot	4-6	Tutustutaan ruuanlaiton perustaitoihin, harjoitellaan arjentaitoja sekä yritteliäisyyttä	Valmistaa yksinkertaisia ruokia, pikku välipaloja ja leivonnaisia. Tutustutaan kierrätykseen, juhlaperinteeseen sekä perehdytään hyvän ja terveellisen elämän ja ruuan peruselementteihin	1 vvt	koulu	Pari- ja ryhmätyö itsenäinen työskentely	Hyväksytty/ hylätty				
Tutkijapaja	4-6		Perehdytään tutkimalla ja kokeilemalla erilaisiin fysikaalisiin ja kemiallisiin ilmiöihin.	1 vvt	koulu	Pari- ja ryhmätyö itsenäinen työskentely	Hyväksytty/ hylätty				
Kuvataidekurssi	4-6	eri kuvataidelajiin tutustuminen ja harjoittelu	eri kuvataiteen lajien ja työskentelymuotojen harjoittelu	1 vvt	koulu ja lähiympäristö	Pari- ja ryhmätyö itsenäinen ja opettajajohtoinen työskentely	Hyväksytty/ hylätty			Mahdollinen TVT:n käyttö	
Musakurssi	4-6	Bändisoiton alkeet. Yhdessä soittaminen ja toisen huomioiminen. Esiintymistäidot ja fiilistely, musiikkimaailmasta, musavisaa	Perussoinnut ja komppi: Kitaran, basson, rumpujen ja kosketinsoittimien soittamisen opettelua	1 vvt	musiikkiluokka	Soitetaan yhdessä valittuja kappaleita	Hyväksytty/ hylätty			Mahdollisuus hyödyntää ja syventää jo osattuja taitoja sekä ilmaisutaito kehittyy ja opitaan dokumentointitaitoja	

Lautapelit	4-6	Tutustutaan erilaisiin lautapeleihin. Opitaan odottamaan omaa vuoroa, häviämään ja voittamaan sekä ajattelun ja strategiataitoja	lautapeliä pelaaminen	1 vvt	luokkahuone ja kirjasto	Pelisääntöjen opettelu ja kertaus. Mahdollisesti omien lautapeliä ideointi ja tekeminen	Hyväksytty/hylätty				
Koodaus	4-6	Tutustutaan koodaukseen ja tehdään pieniä ohjelmia sekä pelaillaan	robot ja C#käyttö	1 vvt	sähköisesti, luokassa	eri ohjelmilla koodaus TVT-välineitä hyödyntäen	Hyväksytty/hylätty			chrome-tunnukset!	
Askartelu ja ompelu	4-6	Kiinnostuminen vaatteiden ompelusta, tuunaamisesta ja muokkaamisesta. Syvennetään taitoja ompelukoneen käytössä ja hyödynnetään saumureita.	Ommellaan itselle perusvaate esim. hame, shortsit, hattu, asuste jne. ja opitaan helppo kaavan jäljentäminen ja muokkaaminen.	1 vvt	tekstiilityönluokka	monipuolisesti ompeluun liittyvät työtavat, tuotosten koristelu askartelutekniikoi ta käyttäen ja omia ideoita kehittäen	Hyväksytty/hylätty				
Seikkailu- ja eräkurssi	4-6	luonnosta nauttiminen, luonnon kunnioittaminen, säänmukainen varustelu	Luonnossa liikkuminen, erätaitojen harjoittelu, marjojen poimiminen, lajin tuntemus, luonnon havainnointi	1 vvt	koulu ja lähiympäristö	Pari- ja ryhmätyö itsenäinen ja opettajajohtoinen työskentely	Hyväksytty/hylätty			Mahdollinen TVT:n käyttö	
Oivallus!!	4-6	Loogisen ajattelun kehittäminen	matemaattista ongelmanratkaisua, esim. escape -room menetelmällä	1 vvt		toiminnallinen oppiminen	Hyväksytty/hylätty			Tvt-taidot	
Tarzan	4-6	Oppilas kokeilee erilaisia tapoja liikkua.	Telineet, paini, tanssi, capoera, seikkailurata (Parkour)	1 vvt	Koulu	Ryhmätyöskentelyä	Hyväksytty/hylätty				
Tanssiliiikunta	4-6	Ilmaista itseään tanssin keinoin. Tavoitteena on löytää uusia tanssilajeja ja ryhmäytyä vertaisiin, joita kiinnostaa myös tanssi. Kurssin aikana esiinnytään tai tehdään tanssiesityksiä. Kurssilla tutustutaan myös erilaisiin kulttuureihin ja niiden perinnetansseihin.	Erilaisiin tanssilajeihin tutustuminen. Ryhmäytyminen. Rohkeus esiintyä. Videointi ja editointi.	1 vvt	Koulu, yritykset, vanhempien työpaikat	Pari- ja ryhmätyö itsenäinen työskentely	Hyväksytty/hylätty				
Italia	4-6	Oppilas tutustuu Italian kulttuuriin ja kieleen	Italian kielen opiskelu, kulttuuriin ja maantieteeseen tutustuminen	1 vvt	Koulu	Pari- ja ryhmätyö itsenäinen työskentely	Hyväksytty/hylätty				

Historian havinaa	4-6	Oppilas oppii kiinnostavia asioita historiasta. Oppilas harjaantuu tiedon hankintataidoissa ja tieteellisen tekstin kirjoittamisessa. Kirjoitetaan omaa tiedelehteä esim. Google Sites-alustalle.	Visiitti historian lehdelle Green Screenillä esim. tehden videon. Oppilas tutustuu historialliseen hetkeen, jota tutkii ja josta kirjoittaa tekstin (monilukutaito ja tiedonhankintataidot). Historia-lehti voi käsitellä esim. pelkästään yhtä ajanjaksoa tai vaikkapa keksintöjä.	1 vvt	Koulu, yritykset, vanhempien työpaikat	Pari- ja ryhmätyö itsenäinen työskentely	Hyväksytty/hylätty				
Kirjakerho	4-6	Lukuinnon lisääminen	Lukemisen lisäksi voi tehdä kirjoista pieniä esitelmiä tai vaikkapa itse kirjoittaa esim. tarinoita. Kirjastosta voisi pyytää kirjavinkkausta tai voisimme saada kirjailijavierailua toteutetuksi. Tähän voisi liittää kuvistakin, esim. kirjan kannen kuvitusta.	1 vvt	Koulu, yritykset, vanhempien työpaikat	Pari- ja ryhmätyö itsenäinen työskentely	Hyväksytty/hylätty				

Eteläpohjalainen perusopetuksen opetussuunnitelma

Valinnaiset aineet (VAL), perusopetuksen 8.-vuosiluokat

Kauhavan yhtenäiskoulu VAL

lv. 2022-2023

Nimi	Vuosi- luokat	Tavoitteet	Sisällöt	Laajuus /Kesto	Oppimis- ympäristö	Työtavat	Sanallinen/numeerinen arviointi	Hyväksytyt suorituksen/arvosanan 5 kriteerit	Hyvän osaamisen/arvosanan 8 kriteerit	Erityis- piirteet	Muuta
Let's dance	8. luokka	Oppia monipuolisesti eri tanssilajien tekniikoita. Kehittyä tanssillisessa ilmaisussa sekä koreografioiden opettelemisessa ja suunnittelussa.	Kurssin aikana tutustutaan monipuolisesti eri tanssilajeihin. Ryhmä saa vaikuttaa lajipainotuksiin. Suunnitellaan ja harjoitellaan esityksiä koulun juhliin ja tapahtumiin. Tunti alkaa lajiin sopivalla verryttelyllä, lihaskunnolla ja päättyy venyttelyyn.	2 vvt	Liikuntasali	Oma juomapullo ja sisäliikuntaan soveltuvat kengät ovat suotavat.	Numeroarviointi 4-10. Arviointi perustuu oppilaan taitoihin ja oppimiseen, sekä tuntityöskentelyyn. Oppilas arvioi myös omaa oppimistaan ja työskentelyään.	Oppilas osallistuu satunnaisesti ja valikoiden tunnin toimintaan. Oppilas osaa kertoa miten toimitaan turvallisesti ja asiallisesti, sekä toimii ja varustautuu yleensä ohjeiden mukaan. Oppilas osaa käyttää ja yhdistää tasapaino- ja liikkumistaitoja joissakin opetuissa liikuntamuodoissa. Oppilas pysyy hetkittäin rytmisissä. Oppilas ei juurikaan pysty itse luomaan uutta koreografiaa, mutta pystyy jonkin verran omaksumaan opetettavaa koreografiaa.	Oppilas osallistuu tuntien toimintaan yleensä aktiivisesti ja harjoitellen erilaisia liikuntamuotoja. Oppilas toimii turvallisesti ja asiallisesti liikuntatunnilla. Oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa tasapaino- ja liikkumistaitoja useimmissa opetuissa liikuntamuodoissa. Oppilas osaa kuunnella musiikkia ja pysyy rytmisissä.		Min 10
Liikunnan kuntoilu ja harrastekurssi	8. luokka	Kurssin tavoitteena on oman kunnon kehittäminen ja seuranta.	Kurssiin sisältyy monipuolisia harjoitteita ja liikuntalajeja (esim. lenkkeily, spinning, fitnesslajit, palloilulajit, kehohallinta- ja huolto). Lisäksi tutustutaan mahdollisuuksien mukaan uusiin ja erilaisiin liikuntamuotoihin ja -lajeihin (esim. retkeily, akrobatia, sirkustelu, kamppailulajit).	2 vvt	Liikuntatilat	Kurssilla voidaan tehdä henkilökohtainen liikuntasuunnitelma oman harjoittelun tueksi. Ryhmä saa vaikuttaa kurssin lajivalintoihin ja -painotuksiin.	Numeroarviointi 4-10. Arviointi perustuu oppilaan taitoihin ja oppimiseen, sekä tuntityöskentelyyn. Oppilas arvioi myös omaa oppimistaan ja työskentelyään.	Oppilas osallistuu satunnaisesti ja valikoiden tunnin toimintaan. Oppilas osaa kertoa joitakin havaintojaan ja hyödyntää niitä opettajan auttamana. Oppilas osaa käyttää ja yhdistää tasapaino- ja liikkumistaitoja joissakin opetuissa liikuntamuodoissa. Oppilas osaa käyttää välineenkäsittelytaitoja useimmissa opetuissa liikuntamuodoissa.	Oppilas osallistuu tuntien toimintaan yleensä aktiivisesti ja harjoitellen erilaisia liikuntamuotoja. Oppilas tekee havaintojen pohjalta useimmiten tarkoituksenmukaisia ratkaisuja erilaisissa tilanteissa. Oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa tasapaino- ja liikkumistaitoja useimmissa opetuissa liikuntamuodoissa. Oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa välineenkäsittelytaitoja useimmissa opetuissa liikuntamuodoissa.		Min 10

MURRI -muovailun ja rakentelun työpaja	8. luokka		Noustaan pinnalta ylöspäin. Opetellaan muuttamaan kaksiulotteinen kolmiulotteiseksi. Otetaan haltuun erilaisia materiaaleja.	2 vvt	Kuvataideluokka	Muovillaan ja rakennellaan teoksia erilaisista materiaaleista erilaisilla työtaivoilla. Materiaaleina esim. savi, kipsi, puutikut, pahi, rautalanka, paperimassa jne.	Kurssi arvioidaan numerolla, mikä perustuu kurssin aikana annettujen tehtävien hyväksytyyn suoritukseen. Arviointitapoja ovat itsearviointi, vertaisarviointi ja opetuskeskustelu.	Oppilas tekee havaintoja yksilöllisesti ohjeistettuna. Oppilas osaa sanallistaa suullisesti tai kirjallisesti opettajalle jonkin havaintonsa omista töistään. Oppilas ilmaisee konkreettisesti ohjattuna joitakin havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti. Oppilas kokeilee jonkin materiaalin tai tekniikan käyttöä kolmiulotteisessa ilmaisussa. Oppilas pyrkii osallistumaan tuntityöskentelyyn ja osoittaa jonkinlaista kiinnostusta kurssin sisältöjä kohtaan. Oppilas pyrkii välineiden ja materiaalien tarkoituksenmukaiseen käyttöön sekä pyrkii huolehtimaan oman työskentelypaikkansa siisteydestä.	Oppilas käyttää useita kuvallisen tuottamisen menetelmiä ja eri aisteja tehdessään havaintoja. Oppilas osallistuu oma-aloitteisesti keskusteluihin ja perustelee ajatuksiaan. Oppilas ilmaisee havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti. Oppilas käyttää tavoitteellisesti erilaisia kolmiulotteisen kuvailmaisun keinoja ja hallitsee useamman käytetyn materiaalin. Oppilas on aktiivinen ja oma-aloitteinen ja suorittaa annetut tehtävät. Oppilas käyttää välineitä sekä materiaaleja tarkoituksenmukaisesti ja huolehtii työtilasta sekä omista että yhteisistä välineistä.		Min. 10
Saksan kieli	8.-9. luokka (Huom! Tämä valinnais aine jatkuu 9. luokalla.)	Kurssilla opetellaan saksan kielen keskeistä sanastoa, perusrakenteita ja ääntämistä sekä harjoitellaan käyttämään saksaa erilaisissa arkipäivän tilanteissa ja matkoilla. Tavoitteena on myös hankkia tietoja saksan kieltä puhuvista maista ja niiden kulttuureista.	Kurssilla tehdään oppikirjan ja opintomonisteiden kirjallisia, suullisia ja kuunteluharjoituksia sekä kirjoitetaan lyhyitä kirjoitelmia. Opetuksessa käytetään myös sähköistä opetusmateriaalia.	2 vvt		Työskentely tapahtuu opettajajohtoisesti, itsenäisesti, pareittain ja ryhmässä.	Kurssi arvioidaan numerolla (4-10). Arviointi tapahtuu jaksokokeiden, sanakokeiden, kirjoitelmien, suullisten esitysten ja ns. jatkuvan näytön perusteella.	- Oppilas osaa kertoa ,missä kohdekieltä puhutaan. - Oppilas osaa antaa joitakin esimerkkejä kohdekielen kulttuureista ja niihin liittyvistä elämänmuodoista. - Oppilas osaa antaa joitakin esimerkkejä mahdollisuuksista käyttää kohdekieltä. - Oppilas osaa käyttää joitakin itselle sopivia tapoja oppia kohdekieltä.	Oppilas osaa kertoa, missä kohdekieltä puhutaan ja vertailla kohdekielen suhdetta muihin kieliin. -Oppilas osaa kuvailla kohdekielen kulttuureita ja kuvailla niihin liittyviä elämänmuotoja. - Oppilas osaa kertoa, mihin hän voi käyttää kohdekielen taitoaan myös koulun päätyttyä. - Oppilas osaa käyttää keskeisimpiä itselle sopivia tapoja oppia kohdekieltä. - Oppilas selviytyy monista rutiininomaisista viestintä-tilanteista tukeutuen joskus viestintäkumppaniin.	(Huom! Tämä valinnais aine jatkuu 9. luokalla.)	Min. 10

Tekninen työ	8. luokka	Monimateriaalisen käsityön oppiminen ja vastuullinen työskentelyasenne omaksutaan käyttämällä erilaisia laitteita, koneita, työvälineitä ja ympäristöä monipuolisesti.	Kursilla perehdytään puu- ja metallityöstökoneiden sekä kone- ja laiteopin käsityökalujen turvalliseen käyttöön. Valmistetaan erilaisia käyttö-, koriste- ja tarve-esineitä oppilaan oman valinnan mukaan. Perehdytään tuotteen suunnitteluun ja tekniseen piirtämiseen. Omien vapaasti valittavien töiden lisäksi opitaan 3D- tulostimen ja CNC- jyrsimen käyttöä itse suunniteltujen töiden avulla.	2 vvt	Teknisen käsityön tilat	Opetuksessa käytetään teknisen työn työtapoja. Toiminnallista oppimista tuetaan tutkivan oppimisen projekteilla yhteistyössä eri oppiaineiden kanssa. Käsityöhön tutustutaan mm. yritysvierailuilla.	Arvosana 4-10	- olen ollut paljon poissa tunneilta - en ole kiinnostunut työn suunnittelusta ja toteutuksesta - opettaja joutuu jatkuvasti puuttumaan työskentelyyni - en noudat työturvallisuusohjeita - häiritseen muiden oppilaiden työskentelyä - en saa työtäni valmiiksi	- työn suunnittelu ja toteutus kiinnostavat minua - muistan yleensä minulle opetetut asiat - yritän ratkaista ongelmat itse esim. tutustumalla ohjeeseen hyvin - haluan auttaa myös muita oppilaita - työni on siisti ja käyttökelpoinen		Min 10, maks. 16
Tekstiilityö	8. luokka	Omien käsityötaitojen kehittäminen. Tutustuminen tekstiilityön erilaisiin työtapoihin ja tekniikkoihin tuotteiden valmistamiseksi. Työtilojen ja eri välineiden ja materiaalien tarkoituksenmukainen käyttäminen. Vastuullisena kuluttajana kehittyminen. Tutustuminen syvemmin koneiden käyttömahdollisuuksiin. Kehittyminen suunnittelijana, ideoijana ja oman työskentelyn ja työn arvioijana. Huomata, miten käsin tekeminen voi hoitaa omaa hyvinvointia, saa nauttia sekä työskentelyprosessista, että oman ja toistenkin työn valmistumisesta. Työturvallisuustaidot.	Omien töiden ideoiminen, virikkeitä ja ohjeita etsitään netistä ja alan lehdistä. Oman suunnitelman tekeminen. Käytetään erilaisia materiaaleja, työvälineitä ja koneita työn valmistamisessa (ompelukoneen erikoisompeleet, saumurien säädöt erilaisille reunanvahvistuksille ja kirjovan koneen käyttäminen oman työn koristelemiseen tai nimeämiseen). Ryhmässä näet töiden valmistumista erilaisilla tekniikoilla ja saat käsityksen työtavasta ja ideoita omiin töihisi. Töitä valmistetaan oman valinnan ja kiinnostuksen mukaan, samalla opit arvioimaan omaa taitotasoa ja arvostamaan sekä oppimaasi että omia ja muiden valmistuvia töitä.	2 vvt	Tekstiilityön luokka	Käytännön työskentelyä tekstiilityön työtapoilla. Netin ja alan lehtien käyttäminen työn ideoimisessa. Työselosteen ja arvioinnin tekeminen sähköisesti tai paperille. Käsitöihin liittyvät opinto- ja yritysvierailut ovat mahdollisia	Arvosana 4-10	-Oppilas etsii virikkeitä ja ideoita työhönsä -Oppilas on välillä kiinnostunut työnsä etenemisestä ja tarkoituksenmukaisista työtapoista -Oppilas huolehtii osin omasta ja toisten työturvallisuudesta ja yhteisten työtilojen toimivuudesta -Oppilas ei jaksaa aina kiinnostua siitä, valmistuuko työ, onko se tarkoituksenmukainen tai esteettisesti kaunis -Oppilas ei kiinnostu oman työskentelynsä, valmiin tuotteen tai toisten töiden arvioimisesta.	-Oppilas ideoi ja suunnittelee itse työtään -Oppilas on kiinnostunut työnsä etenemisestä ja laadusta, hakee ja kysyy ohjeita ja pyrkii itsekin ratkomaan ongelmatilanteita. Oppilas on valmis opettelemaan uusia työtapoja -Oppilas pyrkii toimimaan työturvallisesti. Oppilas yrittää toimia työtilassa annettujen ohjeiden mukaan niin, että ottaa huomioon toiset samassa työtilassa työskentelevät ja huolehtii siitä, että ei aiheuta ylimääräistä harmia seuraavalle ryhmälle tai siistijöille. Oppilas opettelee käyttämään materiaaleja myös taloudellisesti, kestävästi kehitystä tavoitellen -Oppilas pyrkii valmistamaan tarkoituksenmukaisen, toimivan ja esteettisesti kauniin tuotteen ja työskentelee aktiivisesti -Oppilas arvioi omaa työskentelyään, valmista tuotettaan ja toistenkin töitä ja tekee palautteen sähköisesti classroomissa		Min. 10

Tietojenkäsittely 1	8. luokka		Opetellaan toimisto-ohjelmien peruskäyttöä. Syvennetään tekstinkäsittelyn taitoja ja perehdytään taulukkolaskentaan sekä diaesitysten tekoon. Tutustutaan laiteympäristöön ja käyttöjärjestelmiin. Syvennetään Windowsin ja sen resurssienhallintatyökalun käyttöä. Tutustutaan ohjelmoinnin ja koodaamisen alkeisiin. Ryhmän motivaatiosta ja taitotasosta riippuen yhdessä tai useammassa asiassa voidaan edetä paljonkin syvemmälle. Hankitaan valmiudet tietokoneen käyttöön jatko-opinnoissa ja ymmärrys tietokoneohjelmien toiminnan perusajatuksista.	2 vvt		Käytännön työskentelyä yhteistoiminnallisina menetelmin, itsenäisesti, pareittain tai ryhmässä, tiedonhankintaa, kirjallisia tehtäviä ja esitelmää. Painotus on itsenäisessä työskentelyssä tietokoneella. Töiden ja esitelmien aiheet voivat ylittää oppiaineraajat, mutta ne tulee tehdä tietokoneella.	Arviointi perustuu tunnilla tehtyihin harjoituksiin, joissa oppilailla on mahdollisuus osoittaa eri tekniikoiden hallintaa. Valinnaisesta tietojenkäsittelystä saa numeroarvosanan 4-10.	Oppilas löytää tarvitsemansa perusohjelmat ja hallitsee resurssinhallinnan perusteet. Oppilas osaa kirjoittaa tekstinkäsittelyohjelmalla muokattavissa olevaa tekstiä ja osaa merkkimuotoilun perusasiat. Oppilas ymmärtää solujen osoitteleikan ja osaa käyttää valmista summa-funktiota.	Oppilas hallitsee käyttöjärjestelmän peruskäytön sujuvasti ja ymmärtää tietoturvan merkityksen. Oppilas hallitsee tekstinkäsittelyohjelman merkki-, kappale- ja sivumuotoilun perusasiat hyvin. Oppilas osaa muotoilla taulukoita, lisätä niihin kaavioita ja luoda itse yksinkertaisia funktioita.		Min. 10
Valmennusryhmä, liikunta	8. luokka		Tavoitteellisen harjoittelun tueksi sveltävä kurssi. Kurssi vaatii urheiluun sitoutunutta asennetta, motivaatiota ja itseohjautuneisuutta. Kurssi on tarkoitettu kehittämään urheilijaa kokonaisvaltaisesti. Lajiharjoittelun lisäksi paljon oheisharjoittelua.	2 vvt			Numeroarviointi 4-10	Oppilas osallistuu satunnaisesti ja valikoiden tunnin toimintaan. Oppilas osaa kertoa joitakin havaintojaan ja hyödyntää niitä opettajan auttamana. Oppilas osaa käyttää ja yhdistää tasapaino- ja liikkumistaitoja joissakin opetuissa liikuntamuodoissa. Oppilas osaa käyttää välineenkäsittelytaitoja useimmissa opetuissa liikuntamuodoissa.	Oppilas osallistuu tuntien toimintaan yleensä aktiivisesti ja harjoitellen erilaisia liikuntamuotoja. Oppilas tekee havaintojen pohjalta useimmiten tarkoituksenmukaisia ratkaisuja erilaisissa tilanteissa. Oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa tasapaino- ja liikkumistaitoja useimmissa opetuissa liikuntamuodoissa. Oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa välineenkäsittelytaitoja useimmissa opetuissa liikuntamuodoissa.		Min. 10
Dance & fitness	8. luokka	Kunnon kohottaminen ja tanssitaidon kehittäminen	Kurssin aikana tutustutaan monipuolisesti eri tanssi- ja fitnesslajeihin. Ryhmä saa vaikuttaa lajipainotuksiin. Tunti alkaa lajiin sopivalla verryttelyllä, lihaskunnolla ja päättyy venyttelyyn. Tällä kurssilla ei valmisteta esityksiä juhlia varten.	1 vvt	Liikuntatilat Oma juomapullo ja sisäliikuntaan soveltuvat kengät ovat suotavia.	Kurssin aikana tutustutaan monipuolisesti eri tanssi- ja fitnesslajeihin. Ryhmä saa vaikuttaa lajipainotuksiin. Tunti alkaa lajiin sopivalla verryttelyllä, lihaskunnolla ja päättyy venyttelyyn. Tällä kurssilla ei valmisteta esityksiä juhlia varten.	Hyväksytty/ hylätty. Kurssin hyväksytty suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista opetukseen.			Huom! Tämän kurssin voit valita joko kahdeksannella tai yhdeksännellä luokalla.	Min. 10

Elektroniikka	8. luokka		Perehdytään elektroniikan ja sähköopin perusasioihin sekä komponentteihin. Valmistetaan ja kunnostetaan elektronisia laitteita oppilaiden kiinnostuksen mukaan (esim. erilaiset rakennussarjat, musiikkivahvistimet, kaiuttimet, led-valaisimet, ohjelmointi). Tehdään harjoituskytkeitä, suunnitellaan ja valmistetaan piirilevyjä. Rakennetaan robotteja ja tutustutaan niiden käyttöön. Kurssi sisältää sekä teoriaa että käytäntöä.	1 vvt	Teknisen käsityön tilat		Oppimisen arviointi on oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Arviointi perustuu kokonaiseen käsityön prosessiin, sen tavoitteisiin ja kriteereihin sekä opiskelun aikana tehtyyn jatkuvaan arviointiin ja dokumentointiin. Eri vaiheiden dokumentointi toimii arvioinnin välineenä. Oppilaat saavat monipuolista palautetta edistymisestään ja osaamisestaan. Arvioinnilla tuetaan laaja-alaisen käsityötaidon kehittymistä. Oppilaille annetaan erilaisia mahdollisuuksia osoittaa edistymistään ja kannustetaan omien vahvuuksien ylläpitämiseen sekä kehittymässä olevien taitojensa hallitsemiseen. Oppilaita ohjataan arvioimaan omaa oppimistaan ja tarjotaan erilaisia tapoja tehdä itse- ja vertaisarviointia. Palautteen anto on vuorovaikutteista, jolloin myös opettaja saa palautetta käyttämistään menetelmistä tai työtavoista.				Min. 10, maks. 16
Kemian ja fysiikan työkurssi	8. luokka		Kurssilla käydään läpi kemian ja fysiikan teoriaa ja kokeellisia töitä hieman syvemmin kuin normaaleilla oppitunneilla. Kurssilla opitaan lisää mm. arkipäivän kemiasta ja fysiikasta, erilaisista reaktioista ja vaarallisten jätteiden kierrätyksestä. Harjoitellaan liuosten laimentamista ja valmistamista sekä opetellaan tekemään työselostuksia. Tunneilla ratkaistaan myös matematiikan ongelmaratkaisutehtäviä. Mahdollisuuksien mukaan tehdään yritysvierailuja.	1 vvt	Kemian luokka	Tavoitteena on syventää kemian ja fysiikan teorian ymmärtämistä kokeellisten töiden avulla sekä vahvistaa kokeellisen työskentelyn taitoja.	Kurssi arvioidaan hyväksytty/hylätty merkinnällä. Suoritettu merkintä edellyttää läsnäolon lisäksi aktiivista osallistumista teoriaan ja kokeellisiin töihin.				
Kuvankäsittely	8. luokka		Kurssilla opiskellaan kuvankäsittelyn perusteita. Tavoitteena on selvittää valokuvan tie ottohetkestä julkaisuun tai tulostamiseen saakka. Kuvankäsittelyssä lähdetään liikkeelle perustaidoista, kuten kuvien hienosäädöstä, ja jatketaan ryhmän taitojen mukaan edistyneempään kuvanmuokkaukseen. Oppilaat voivat vaikuttaa siihen, minkälaisia kuvia muokataan ja miten.	1 vvt		Käytännön työskentelyä itsenäisesti, pareittain tai ryhmässä. Omien tai muiden kuvien muokkaamista.	Hyväksytty/hylätty				

Piirretty viiva	8. luokka		Piirtämistä havainnosta ja mielikuvituksesta erilaisin välinein. Tekniikoita ja välineitä voidaan valita yhdessä oppilaiden toiveiden mukaan.	1 vvt			Arviointi perustuu kurssin aikana annettujen tehtävien hyväksytyyn suorittamiseen. Arviointitapoja ovat itsearviointi, vertaisarviointi ja opetuskeskustelu. Kurssi arvioidaan hyväksyty/hylätty merkinnällä.				
Salibandy ja jääpelit	8. luokka	Salibandy- ja jääpelitaitojen kehittäminen		1 vvt		Kurssin aikana syvennytään salibandy ja jääpelien tekniikkaan ja taktiikkaan. Tuntiin kuuluvat lajinomainen verryttely, lihaskunto-osio ja venyttely. Omat sisäpelikengät ja luistimet ovat suotavia	Hyväksyty/hylätty. Kurssin hyväksyty suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista opetukseen.				
Tukioppilaskurssi	8. luokka	Kurssi on pakollinen tukioppilaisiksi valituille oppilaille, järkkäritöinnassa mukana olleet voivat myös valita kurssin.	Kurssilla opitaan kuinka toimia tukioppilaisena. 16 tunnin laajuinen tukioppilaskoulutus, joka perustuu Mannerheimin Lastensuojeluliiton koulutusruntoon. Lisäksi avustetaan koulun yhteisten tapahtumien järjestelyissä sekä suunnitellaan ja toteutetaan itsekin tapahtumia. Suunnitellaan yhdessä oman näköinen toiminta ensi vuodeksi.	1 vvt			Hyväksyty/hylätty				
Deutsch wie Sie wollen - kurkistuskurssi saksaan	8.-9.lk	Opintojakson aikana opetellaan arkipäivän tilanteissa ja matkoilla tarvittavaa sanastoa sekä joitakin keskeisiä rakenteita	Opintojakson sisältöjä suunniteltaessa otetaan huomioon oppilaiden toiveet ja tavoitteet.	1 vvt	koulu		Hyväksyty/hylätty				
Arjen taidot	8.-9.lk	Yksilöllisyys huomioidaan kunkin oppilaan taitojen ja kykyjen mukaan. Vuorovaikutus oppilaan ja aikuisen välillä (sekä oppilaiden välinen vuorovaikutus). Sidosryhmiä käytetään apuna/ yhteistyökumppaneina	Sosiaaliset taidot, Toiminnalliset taidot, Kehon ja mielen hyvinvointitaidot, Terveystietäminen ja turvataidot, Ajattelutaidot & Yleistiedon kartuttaminen	2 vvt	Sidosryhmiä käytetään apuna/ yhteistyökumppaneina. Hyödynnetään mahdollisimman paljon monipuolista oppimisympäristöä.	Pari- ja ryhmätö itsenäinen työskentely	Numeroarviointi 4-10	Ymmärtää joiltain osin yksilön aseman yhteiskunnassa. Omaa satunnaisia tietoja ja taitoja seuraavista aiheista: työssäkäynti, verojen maksaminen, terveydenhuolto.	Ymmärtää hyvin yksilön aseman yhteiskunnassa. Omaa hyviä tietoja ja taitoja seuraavista aiheista: työssäkäynti, verojen maksaminen, terveydenhuolto.		

Eteläpohjalainen perusopetuksen opetussuunnitelma

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset (T&T), perusopetuksen 8- vuosiluokat

Kauhavan yhtenäiskoulu T&T

lv. 2022-2023

Nimi	Vuosi- luokka	Tavoitteet	Sisällöt	Laajuus/ Kesto	Oppimisympäristö	Työtavat	Tuki ja ohjaus	Arviointi	Erityis- piirteet	Muuta
Kotitalous	8. luokka	OPS:n mukaiset tavoitteet	OPS:n mukaiset sisällöt.	2 vvt	Kotitalouden luokka			Arvosana 4-10		Min. 10, maks. 16
Kuvataide	8. luokka	OPS:n mukaiset tavoitteet	OPS:n mukaiset sisällöt.	2 vvt	Kuvataiteen luokka			Arvosana 4-10		Min. 10
Käsityö	8. luokka	OPS:n mukaiset tavoitteet	OPS:n mukaiset sisällöt.	2 vvt	Teknisen ja tekstiilin opetustilat			Arvosana 4-10		Min. 10, maks. 16
Liikunta	8. luokka	OPS:n mukaiset tavoitteet	OPS:n mukaiset sisällöt.	2 vvt	Liikuntasali, urheilukenttä, maasto ja muut tilat			Arviointi OPS:n ohjeen liikunnan arvosanana 4-10		Min. 10
Musiikki	8. luokka	OPS:n mukaiset tavoitteet	OPS:n mukaiset sisällöt.	2 vvt	Musiikin luokka			Arvosana 4-10		Min. 10
Kotitalous	8. luokka	OPS:n mukaiset tavoitteet	OPS:n mukaiset sisällöt.	1 vvt	Kotitalouden luokka			Arvosana 4-10		Min. 10, maks. 16
Kuvataide	8. luokka	OPS:n mukaiset tavoitteet	OPS:n mukaiset sisällöt.	1 vvt	Kuvataiteen luokka			Arvosana 4-10		Min 10 max 16
Liikunta	8. luokka	OPS:n mukaiset tavoitteet	OPS:n mukaiset sisällöt.	1 vvt	Liikuntasali, urheilukenttä, maasto ja muut tilat			Arviointi OPS:n ohjeen liikunnan arvosanana 4-10		Min. 10
Käsityö	8. luokka	OPS:n mukaiset tavoitteet	OPS:n mukaiset sisällöt.	1 vvt	Teknisen ja tekstiilin opetustilat			Arvosana 4-10		Min 10 max 16

Eteläpohjalainen perusopetuksen opetussuunnitelma

Valinnaiset aineet 9.luokkalaisille Kauhavan yhtenäiskoulu Iv. 2022-2023

											YLÄKOULU		
Nimi	Vuosi- luokat	Tavoitteet	Sisällöt	Laajuus/ Kesto	Oppimis- ympäristö	Työtavat	Tuki ja ohjaus	Sanallinen/ numeerinen arviointi	Hyväksyty suorituksen/ arvosanan 5 kriteerit	Hyvän osaamisen/ arvosanan 8 kriteerit	Syventävä/ soveltava	Erityis- piirteet	Muuta
Let's dance	9. luokka	Oppia monipuolisesti eri tanssilajien tekniikoita. Kehittyä tanssillisessa ilmaisussa sekä koreografioiden opettelemisessa ja suunnittelussa.		2 vvt	Liikuntasali	Kurssin aikana tutustutaan monipuolisesti eri tanssilajeihin. Ryhmä saa vaikuttaa lajipainotuksiin. Suunnitellaan ja harjoitellaan esityksiä koulun juhliin ja tapahtumiin. Tunti alkaa lajiin sopivalla verryttelyllä, lihaskunnolla ja päättyy venyttelyyn. Oma juomapullo ja sisäliikuntaan soveltuvat kengät ovat suotavat.		Numeroarviointi 4-10. Arviointi perustuu oppilaan taitoihin ja oppimiseen, sekä tuntityöskentelyyn. Oppilas arvioi myös omaa oppimistaan ja työskentelyään.	Fyysinen aktiivisuus ja yrittäminen: Oppilas osallistuu satunnaisesti ja valikoiden tunnin toimintaan; Toiminnan turvallisuus: Oppilas osaa kertoa miten toimitaan turvallisesti ja asiallisesti, sekä toimii ja varustautuu yleensä ohjeiden mukaan; Tasapaino ja liikkumistaidot erilaisissa liikuntatilanteissa: Oppilas osaa käyttää ja yhdistää ja soveltaa tasapaino- ja liikkumistaitoja joissakin opetuissa liikuntamuodoissa; Rytmittäjä: Oppilas pysyy hetkittäin rytmisissä; Koreografian omaksuminen ja suunnittelu: Oppilas ei juurikaan pysty itse luomaan uutta koreografiaa, mutta pystyy jonkin verran omaksumaan opetettavaa koreografiaa	Fyysinen aktiivisuus ja yrittäminen: Oppilas osallistuu tunteen toimintaan yleensä aktiivisesti ja harjoitellen erilaisia liikuntamuotoja; Toiminnan turvallisuus: Oppilas toimii turvallisesti ja asiallisesti liikuntatunnilla; Tasapaino ja liikkumistaidot erilaisissa liikuntatilanteissa: Oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa tasapaino- ja liikkumistaitoja useimmissa opetuissa liikuntamuodoissa; Rytmittäjä: Oppilas osaa kuunnella musiikkia ja pysyy rytmisissä; Koreografian opettelu ja suunnittelu: Oppilas pystyy itse luomaan uutta, sekä omaksuu opetettavia koreografioita			Min. 10
Liikunnan kuntoilu ja harrastekurssi	9. luokka	Kurssin tavoitteena on oman kunnon kehittäminen ja seuranta.		2 vvt	Liikuntatilat	Kurssiin sisältyy monipuolisia harjoitteita ja liikuntalajeja (esim. lenkkeily, spinning, fitnesslajit, palloilulajit, kehonhallinta- ja huolto). Lisäksi tutustutaan mahdollisuuksien mukaan uusiin ja erilaisiin liikuntamuotoihin ja -lajeihin (esim. retkeily, akrobatia, sirkustelu, kamppailulajit). Kurssilla voidaan tehdä henkilökohtainen liikuntasuunnitelma oman harjoittelun tueksi. Ryhmä saa vaikuttaa kurssin lajivalintoihin ja -painotuksiin.		Numeroarviointi 4-10. Arviointi perustuu oppilaan taitoihin ja oppimiseen, sekä tuntityöskentelyyn. Oppilas arvioi myös omaa oppimistaan ja työskentelyään.	Fyysinen aktiivisuus ja yrittäminen: Oppilas osallistuu satunnaisesti ja valikoiden tunnin toimintaan; Ratkaisujen teko erilaisissa liikuntatilanteissa: Oppilas osaa kertoa joitakin havaintojaan ja hyödyntää niitä opettajan auttamana; Tasapaino ja liikkumistaidot erilaisissa liikkumistilanteissa: Oppilas osaa käyttää ja yhdistää tasapaino- ja liikkumistaitoja joissakin opetuissa liikuntamuodoissa; Välineenkäsittelytaidot erilaisissa liikkumistilanteissa: Oppilas osaa käyttää välineenkäsittelytaitoja useimmissa opetuissa liikuntamuodoissa; Fyysisten kunto-ominaisuuksien arviointi, ylläpitoja kehittäminen: Oppilas osaa kertoa joitain fyysisten kunto-ominaisuuksien arviointimenetelmien ja toisen ohjauksessa harjoittaa ominaisuuksiaan	Fyysinen aktiivisuus ja yrittäminen: Oppilas osallistuu tunteen toimintaan yleensä aktiivisesti ja harjoitellen erilaisia liikuntamuotoja; Ratkaisujen teko erilaisissa liikuntatilanteissa: Oppilas tekee havaintojen pohjalta useimmiten tarkoituksenmukaisia ratkaisuja erilaisissa tilanteissa; Tasapaino ja liikkumistaidot erilaisissa liikkumistilanteissa: Oppilas osaa käyttää ja yhdistää ja soveltaa tasapaino- ja liikkumistaitoja useimmissa opetuissa liikuntamuodoissa; Välineenkäsittelytaidot erilaisissa liikkumistilanteissa: Oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa välineenkäsittelytaitoja useimmissa opetuissa liikuntamuodoissa; Fyysisten kunto-ominaisuuksien arviointi, ylläpitoja kehittäminen: Oppilas osaa arvioida fyysisiä kunto-ominaisuuksiaan ja sen pohjalta harjoittaa voimaa, nopeutta, kestävyttä ja liikkuvuutta			Min.10

Lukioon valmentava kurssi	9. luokka	Tavoitteena on kielten opiskelussa sujuva siirtyminen lukio-opintoihin. Kurssin tarkoituksena on madaltaa peruskoulun ja lukion välistä matematiikan opiskelun kynnystä sekä syventää peruskoulun oppimäärää.	Kurssilla on yksi viikkotunti kieliä ja yksi viikkotunti matematiikkaa. Kurssi on tarkoitettu erityisesti lukioon aikoville oppilaille. Kielten tunneilla opiskellaan oppilaiden tarpeiden mukaan monipuolisesti englantia/ruotsia. Matematiikan tunneilla opiskellaan erityisesti lukiossa tarvittavia matematiikan taitoja.	1 vvt				hyväksytyt/hylätyt				Min. 10	
MURRI - muovailun ja rakentelun työpaja	9. luokka		Noustaan pinnalta ylöspäin. Opetellaan muuttamaan kolmiulotteiseksi. Otetaan haltuun erilaisia materiaaleja.	2 vvt	Kuvataiteen luokka	Muovaillaan ja rakennellaan teoksia erilaisista materiaaleista erilaisilla työtavoilla. Materiaaleina esim. savi, kipsi, puutikut, pahvi, rautalanka, paperimassa jne.		Kurssi arvioidaan arvosanalla 4-10, mikä perustuu kurssin aikana annettujen tehtävien hyväksytyyn suoritukseen. Arviointitapoja ovat itsearviointi, vertaisarviointi ja opetuskeskustelu.	Taiteen, ympäristön ja muun visuaalisen kulttuurin havainnoiminen: Oppilas tekee havaintoja yksilöllisesti ohjeistettuna. Havaintojen ja ajatusten kuvallinen ilmaiseminen: Oppilas osaa sanallistaa suullisesti tai kirjallisesti opettajalle jonkin havaintonsa omista töistään. Oppilas ilmaisee konkreettisesti ohjattuna joitakin havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti. Kuvailmaisun taitojen syventäminen ja materiaalin hallinta: Oppilas kokeilee jonkin materiaalin tai tekniikan käyttöä kolmiulotteisessa ilmaisussa. Suunnitteluprosessin hallinta: Oppilas pystyy avustettuna toteuttamaan teoksen ideoinnista luonnokseen ja valmiiksi teokseksi. Työskentely: Oppilas pyrkii osallistumaan tuntityöskentelyyn ja osoittaa jonkinlaista kiinnostusta kurssin sisältöjä kohtaan. Oppilas pyrkii välineiden ja materiaalien tarkoituksenmukaiseen käyttöön sekä pyrkii huolehtimaan oman työskentelypaikkansa siisteydestä. Oman työskentelyn arviointi: Oppilas osaa arvioida itseään ja muita jonkin verran.	Taiteen, ympäristön ja muun visuaalisen kulttuurin havainnoiminen: Oppilas käyttää useita kuvallisen tuottamisen menetelmiä ja eri aisteja tehdessään havaintoja. Havaintojen ja ajatusten kuvallinen ilmaiseminen: Oppilas osallistuu oma-aloitteisesti keskusteluihin ja perustelee ajatuksiaan. Oppilas ilmaisee havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti. Kuvailmaisun taitojen syventäminen ja materiaalin hallinta: Oppilas käyttää tavoitteellisesti erilaisia kolmiulotteisen kuvailmaisun keinoja ja hallitsee useamman käytetyn materiaalin. Suunnitteluprosessin hallinta: Oppilas suunnittelee ja tuottaa valmiin teoksen monipuolisen ideoinnin, luonnostelun ja kokeilun kautta. Työskentely: Oppilas on aktiivinen ja oma-aloitteinen ja suorittaa annetut tehtävät. Oppilas käyttää välineitä sekä materiaaleja tarkoituksenmukaisesti ja huolehtii työtilasta sekä omista että yhteisistä välineistä. Oman työskentelyn arviointi: Oppilas arvioi itse- ja vertaisarvioinnin keinoin omaa ja toisten kuvallista ilmaisua sekä omien töidensä sisällöllisiä, kuvallisia ja teknisiä ratkaisuja.			Min. 10

Tekninen työ	9. luokka	Monimateriaalisen käsityön oppiminen ja vastuullinen työskentelyasenne omaksutaan käyttämällä erilaisia laitteita, koneita, työvälineitä ja ympäristöä monipuolisesti.	Kurssilla perehdytään puu- ja metallityöstökoneiden sekä kone- ja laiteopin käsityökalujen turvalliseen käyttöön. Valmistetaan erilaisia käyttö-, koriste- ja tarve-esineitä oppilaiden oman valinnan mukaan. Perehdytään tuotteen suunnitteluun ja tekniseen piirtämiseen. Omien vapaasti valittavien töiden lisäksi opitaan 3D- tulostimen ja CNC- jyrsimen käyttöä itse suunniteltujen töiden avulla.	2 vvt	Teknisen käsityön tilat, yritysvierailut	Opetuksessa käytetään teknisen työn työtapoja. Toiminnallista oppimista tuetaan tutkivan oppimisen projekteilla yhteistyössä eri oppiaineiden kanssa.		numeerisesti	- olen ollut paljon poissa tunneilta - en ole kiinnostunut työn suunnittelusta ja toteutuksesta - opettaja joutuu jatkuvasti puuttumaan työskentelyyni - en noudat työturvallisuusohjeita - häiritseen muiden oppilaiden työskentelyä - en saa työtäni valmiiksi	- työn suunnittelu ja toteutus kiinnostavat minua - muistan yleensä minulle opetetut asiat - yritän ratkaista ongelmat itse esim. tutustumalla ohjeeseen hyvin - haluan auttaa myös muita oppilaita - työni on siisti ja käyttökelpoinen			Min. 10, maks. 16
Tekstiilityö	9. luokka	Omien käsityötaitojen kehittäminen. Tutustuminen tekstiilityön erilaisiin työtapoihin ja tekniikoihin tuotteiden valmistamiseksi. Työtilojen ja eri välineiden ja materiaalien tarkoituksenmukainen käyttäminen. Vastuullisena kuluttajana kehittyminen. Tutustuminen syvemmin koneiden käyttömahdollisuuksiin. Kehittyminen suunnittelijana, ideoijana ja oman työskentelyn ja työn arvioijana. Huomata, miten käsin tekeminen voi hoitaa omaa hyvinvointia, saa nauttia sekä työskentelyprosessista, että oman ja toistenkin työn valmistumisesta. Työturvallisuustaidot.	Omien töiden ideoiminen, virikkeitä ja ohjeita etsitään netistä ja alan lehdistä. Oman suunnitelman tekeminen. Käytetään erilaisia materiaaleja, työvälineitä ja koneita työn valmistamisessa (ompelukoneen erikoisompeleet, saumurien säädöt erilaisille reunanvahvistuksille ja kirjovan koneen käyttäminen oman työn koristelemiseen tai nimeämiseen). Ryhmässä näet töiden valmistumista erilaisilla tekniikoilla ja saat käsityksen työtavasta ja ideoita omiin töihisi. Töitä valmistetaan oman valinnan ja kiinnostuksen mukaan, samalla opit arvioimaan omaa taitotasoasi ja arvostamaan sekä oppimaasi että omia ja muiden valmistuvia töitä.	2 vvt	Tekstiilityön luokka	Käytännön työskentelyä tekstiilityön työtapoilla. Netin ja alan lehtien käyttäminen työn ideoimisessa. Työselosteen ja arvioinnin tekeminen sähköisesti tai paperille. Käsitöihin liittyvät pinto- ja yritysvierailut ovat mahdollisia		Arvosana 4-10.	Oppilas etsii virikkeitä ja ideoita työhönsä. Oppilas on välillä kiinnostunut työnsä etenemisestä ja tarkoituksenmukaisista työtavoista. Oppilas huolehtii osin omasta ja toisten työturvallisuudesta ja yhteisten työtilojen toimivuudesta. Oppilas ei jaksakaan aina kiinnostua siitä, valmistuuko työ, onko se tarkoituksenmukainen tai esteettisesti kaunis. Oppilas ei kiinnostu oman työskentelynsä, valmiin tuotteensa tai toisten töiden arvioimisesta.	Oppilas ideoi ja suunnittelee itse työtään. Oppilas on kiinnostunut työnsä etenemisestä ja laadusta, hakee ja kysyy ohjeita ja pyrkii itsekin ratkomaan ongelmatilanteita. Oppilas on valmis opettelemaan uusia työtapoja. Oppilas pyrkii toimimaan työturvallisesti. Oppilas yrittää toimia työtilassa annettujen ohjeiden mukaan niin, että ottaa huomioon toiset samassa työtilassa työskentelevät ja huolehtii siitä, että ei aiheuta ylimääräistä harmia seuraavalle ryhmälle tai siistijöille. Oppilas opettelee käyttämään materiaaleja myös taloudellisesti, kestävästi kehitystä tavoitellen.			Min 10

Tietojenkäsittely 1			Opetellaan toimisto-ohjelmien peruskäyttöä. Syvennetään tekstinkäsittelyn taitoja ja perehdytään taulukkolaskentaan sekä diaesitysten tekoon. Tutustutaan laiteympäristöön ja käyttöjärjestelmiin. Syvennetään Windowsin ja sen resurssienhallintatyökalun käyttöä. Tutustutaan ohjelmoinnin ja koodaamisen alkeisiin. Ryhmän motivaatiosta ja taitotasosta riippuen yhdessä tai useammassa asiassa voidaan edetä paljonkin syvemmälle. Hankitaan valmiudet tietokoneen käyttöön jatko-opinnoissa ja ymmärrys tietokoneohjelmien toiminnan perusajatuksista.	2 vvt		Käytännön työskentelyä yhteistoiminnallisin menetelmin, itsenäisesti, pareittain tai ryhmässä, tiedonhankintaa, kirjallisia tehtäviä ja esitelmiä. Painotus on itsenäisessä työskentelyssä tietokoneella. Töiden ja esitelmien aiheet voivat ylittää oppiainerajat, mutta ne tulee tehdä tietokoneella.		Arviointi perustuu tunnilla tehtyihin harjoituksiin, joissa oppilailla on mahdollisuus osoittaa eri tekniikoiden hallintaa. Valinnaisesta tietojenkäsittelystä saa numeroarvosanan 4-10.	Tietokoneen peruskäytön hallinta ja tietoturva-asioiden ymmärtäminen. Oppilas löytää tarvitsemansa perusohjelmat ja hallitsee resurssinhallinnan perusteet; Tekstinkäsittelyohjelman perusominaisuuksien sujuva hallinta. Oppilas osaa kirjoittaa tekstinkäsittelyohjelmalla muokattavissa olevaa tekstiä ja osaa merkkimuotoilun perusasiat; Taulukkolaskentaohjelman perusteiden oppiminen. Oppilas ymmärtää solujen osoitelogiikan ja osaa käyttää valmista summafunktiota; Esitysgraafiikkaohjelman käytön oppiminen. Oppilas kykenee tuottamaan yksinkertaisen diaesityksen; WWW-selainohjelman ominaisuuksien hallinta. Oppilas osaa lisätä kirjanmerkkejä ja käyttää niitä; Tiedonhaku internetistä. Oppilas kykenee tekemään helppoja tiedonhakuja; Digitaalisen kuvankäsittelyn perusteet. Oppilas hallitsee kuvan rajaamisen ja ymmärtää resoluution perusajatuksen.	Tietokoneen peruskäytön hallinta ja tietoturva-asioiden ymmärtäminen. Oppilas hallitsee käyttöjärjestelmän peruskäytön sujuvasti ja ymmärtää tietoturvan merkityksen; Tekstinkäsittelyohjelman perusominaisuuksien sujuva hallinta. Oppilas osaa kirjoittaa tekstinkäsittelyohjelman merkki-, kappale- ja sivumuotoilun perusasiat hyvin; Taulukkolaskentaohjelman perusteiden oppiminen. Oppilas osaa muotoilla taulukoita, lisätä niihin kaavioita ja luoda itse yksinkertaisia funktioita; Esitysgraafiikkaohjelman käytön oppiminen. Oppilas hallitsee diaesityksen tehokeinojen peruskäytön; WWW-selainohjelman ominaisuuksien hallinta. Oppilas osaa selaimen haku- ja salasanahistorian hallinnan ja kirjanmerkkien loogisen käytön; Tiedonhaku internetistä. Oppilas ymmärtää hakusanojen vaikutuksen tiedonhaun tuloksiin ja kykenee arvioimaan lähteen luotettavuutta; Digitaalisen kuvankäsittelyn perusteet. Oppilas ymmärtää eri kuvaformaattien käytön tarpeen ja osaa käyttää kuvankäsittelyohjelmaa kuvan perusuokkaukseen.			Min. 10
Tietojenkäsittely 2	9	Tarjota oppilaille monipuolisesti tietoyhteiskunnassa tarvittavia atk-taitoja.	Esitietoina kurssille vaaditaan Tietojenkäsittely 1 -kurssin tiedot ja taidot. Kurssilla syvennetään 8. luokan kurssin tietoja erityisesti www-sivujen teon osalta. Lisäksi käydään läpi ohjelmoinnin perusteita. Kurssin aikana jokainen oppilas tekee harjoitustyönään kotisivut. Ryhmän motivaatiosta ja taitotasosta riippuen yhdessä tai useammassa aiheessa voidaan edetä paljonkin syvemmälle. Hankitaan valmiudet tietokoneen käyttöön jatko-opinnoissa.	2 vvt		Käytännön työskentelyä yhteistoiminnallisin menetelmin, itsenäisesti, pareittain tai ryhmässä, tiedonhankintaa ja esitelmiä. Painotus on itsenäisessä työskentelyssä tietokoneella.		numeerisesti	Tietokonelaitteiston osiin tutustuminen. Oppilas osaa nimetä tietokonelaitteiston tärkeimmät osat. Tietokoneverkkojen ja tietoturvan perusteet. Oppilas tietää mikä on tietokoneverkko. Verkkojulkaisun tekemisen (HTML) oppiminen. Oppilas osaa suunnitella ja luoda pienen WWW-sivuston editoria käyttäen. Javascript -ohjelmoinnin alkeet. Oppilas osaa liittää yksinkertaisia javascript-toimintoja www-sivuun.	Tietokonelaitteiston osiin tutustuminen. Oppilas tunnistaa tietokonelaitteiston osat ja ymmärtää niiden tarkoituksen. Tietokoneverkkojen ja tietoturvan perusteet. Oppilas tunnistaa tietokoneverkon rakentamiseen tarvittavat osat. Verkkojulkaisun tekemisen (HTML) oppiminen. Oppilas osaa suunnitella ja luoda pienen WWW-sivuston ulkonäkö- ja toiminnallisuusnäkökohdat huomioiden. Javascript -ohjelmoinnin alkeet. Oppilas osaa luoda ja liittää yksinkertaisia javascript-toimintoja www-sivuun.			Min 10

Valmennusryhmä, liikunta	9. luokka		Tavoitteellisen harjoittelun tueksi sveltuva kurssi. Kurssi vaatii urheiluun sitoutunutta asennetta, motivaatiota ja itseohjautuneisuutta. Kurssi on tarkoitettu kehittämään urheilijaa kokonaisvaltaisesti. Lajiharjoittelun lisäksi paljon oheisharjoittelua.	2 vvt				Arvosana 4-10.	<p>Fyysinen aktiivisuus ja yrittäminen: Oppilas osallistuu satunnaisesti ja valikoiden tunnin toimintaan</p> <p>Ratkaisujen teko erilaisissa liikuntatilanteissa: Oppilas osaa kertoa joitakin havaintojaan ja hyödyntää niitä opettajan auttamana</p> <p>Tasapaino ja liikkumistaidot erilaisissa liikkumistilanteissa: Oppilas osaa käyttää ja yhdistää tasapaino- ja liikkumistaitoja joissakin opetuissa liikuntamuodoissa</p> <p>Välineenkäsittelytaidot erilaisissa liikkumistilanteissa: Oppilas osaa käyttää välineenkäsittelytaitoja useimmissa opetuissa liikuntamuodoissa</p> <p>Fyysisten kunto-ominaisuuksien arviointi, ylläpitoja kehittäminen: Oppilas osaa kertoa joitain fyysisten kunto-ominaisuuksien arviointimenetelmien ja toisen ohjauksessa harjoittaa ominaisuuksiaan</p>	<p>Fyysinen aktiivisuus ja yrittäminen: Oppilas osallistuu tuntien toimintaan yleensä aktiivisesti ja harjoitellen erilaisia liikuntamuotoja</p> <p>Ratkaisujen teko erilaisissa liikuntatilanteissa: Oppilas tekee havaintojen pohjalta useimmiten tarkoituksenmukaisia ratkaisuja erilaisissa tilanteissa</p> <p>Tasapaino ja liikkumistaidot erilaisissa liikkumistilanteissa: Oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa tasapaino- ja liikkumistaitoja useimmissa opetuissa liikuntamuodoissa</p> <p>Välineenkäsittelytaidot erilaisissa liikkumistilanteissa: Oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa välineenkäsittelytaitoja useimmissa opetuissa liikuntamuodoissa</p> <p>Fyysisten kunto-ominaisuuksien arviointi, ylläpitoja kehittäminen: Oppilas osaa arvioida fyysisiä kunto-ominaisuuksiaan ja sen pohjalta harjoittaa voimaa, nopeutta, kestävyyttä ja liikkuvuutta</p>			Min. 10
--------------------------	-----------	--	---	-------	--	--	--	----------------	---	--	--	--	---------

Elektroniikka	9. luokka	Perehdytään elektroniikan ja sähköopin perusasioihin sekä komponentteihin.	Perehdytään elektroniikan ja sähköopin perusasioihin sekä komponentteihin. Valmistetaan ja kunnostetaan elektronisia laitteita oppilaiden kiinnostuksen mukaan (esim. erilaiset rakennussarjat, musiikkivahvistimet, kaiuttimet, led-valaisimet, ohjelmointi). Tehdään harjoituskentöjä, suunnitellaan ja valmistetaan piirilevyjä. Rakennetaan robotteja ja tutustutaan niiden käyttöön. Kurssi sisältää sekä teoriaa että käytäntöä	1 vvt	Teknisen käsityön tilat			Oppimisen arviointi on oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Arviointi perustuu kokonaiseen käsityön prosessiin, sen tavoitteisiin ja kriteereihin sekä opiskelun aikana tehtyyn jatkuvaan arviointiin ja dokumentointiin. Eri vaiheiden dokumentointi toimii arvioinnin välineenä. Oppilaat saavat monipuolista palautetta edistymisestään ja osaamisestaan. Arvioinnilla tuetaan laaja-alaisen käsityötaidon kehittymistä. Oppilaille annetaan erilaisia mahdollisuuksia osoittaa edistymistään ja kannustetaan omien vahvuuksien ylläpitämiseen sekä kehityksessä olevien taitojensa hallitsemiseen. Oppilaita ohjataan arvioimaan omaa oppimistaan ja tarjotaan erilaisia tapoja tehdä itse- ja vertaisarviointia. Palautteen anto on vuorovaikutteista, jolloin myös opettaja saa palautetta käyttämistään menetelmistä tai työtavoista. Hyväksytty/hylätty.					Min. 10, maks. 16
Kuvan- käsittely	9. luokka		Numeroarviointi 4-10. Arviointi perustuu oppilaan taitoihin ja oppimiseen, sekä tuntityöskentelyyn. Oppilas arvioi myös omaa oppimistaan ja työskentelyään.	1 vvt		Käytännön työskentelyä itsenäisesti, pareittain tai ryhmässä. Omien tai muiden kuvien muokkaamista.		Hyväksytty/hylätty					Min 10

Liikunnan kuntoilu- ja harrastekurssi	9. luokka	Kurssin tavoitteena on oman kunnon kehittäminen ja seuranta.	Kurssiin sisältyy monipuolisiaharjoitteita ja liikuntalajeja (esim. lenkkeily, spinning, fitness -lajit, palloilulajit, kehonhallinta- ja huolto). Lisäksi tutustutaan mahdollisuuksien mukaan uusiin ja erilaisiin liikuntamuotoihin ja -lajeihin (esim. retkeily, kiipeily, melonta, akrobatia, sirkustelu, keilaus, kamppailulajit). Kurssilla tehdään henkilökohtainen liikuntasuunnitelma oman harjoittelun tueksi. Ryhmä saa vaikuttaa kurssin lajivalintoihin ja -painotuksiin.	1 vvt	Liikuntatilat			Hyväksytty/hylätty					Min 10
Salibandy ja jääpelit	9. luokka	Salibandy- ja jääpelitaitojen kehittäminen	Kurssin aikana syvennytään salibandyn ja jääpelien tekniikkaan ja taktiikkaan. Tuntiin kuuluvat lajinomainen verryttely, lihaskunto-osio ja venyttely. Omat sisäpelikengät ja luistimet ovat suotavia.	1 vvt				Hyväksytty/hylätty. Kurssin hyväksytyt suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista opetukseen.					Min. 10
Taidekässä	9. luokka		Taidekässä kuvataide yhdistyy tekstiilitaiteeseen. Tehdään kuvia mm. tekstiilimateriaaleja hyödyntäen. Tutustutaan taidetekstiiliin, kirjoitetaan, huovutetaan, värjätään ja kuvioidaan kangasta/teoksia.	1 vvt				Hyväksytty/hylätty. Arviointi perustuu hyväksytysti tehtyihin töihin ja tuntiaktiivisuuteen.					Min. 10
Tähdet ja avaruus	9. luokka	Tavoitteena on, että oppilas tutustuu maailmankaikkeuden rakenteisiin, ilmiöihin ja tutkimiseen.	Sisältöalueita ovat mm. maailmankaikkeuden synty, aurinkokunta, galaksit, tähdet sekä tähtitieteen tutkimuksen menetelmät. Työskentelemme tunneilla tietokoneilla, joten tavoitteena on myös tekstinkäsittelytaitojen vahvistuminen.	1 vvt	Fysiikan luokka			Hyväksytty/hylätty					Min. 10
Arjen taidot	8.-9.lk	Yksilöllisyys huomioidaan kunkin oppilaan taitojen ja kykyjen mukaan. Vuorovaikutus oppilaan ja aikuisen välillä (sekä oppilaiden välinen vuorovaikutus). Sidosryhmiä käytetään apuna/yhteistyökumppanina	Sosiaaliset taidot, Toiminnalliset taidot, Kehon ja mielen hyvinvointitaidot, Terveysosaaminen ja turvataidot, Ajattelutaidot & Yleistiedon kartuttaminen	2 vvt	Sidosryhmiä käytetään apuna/yhteistyökumppanina. Hyödynnetään mahdollisimman paljon monipuolista oppimisympäristöä.	Pari- ja ryhmätö itsenäinen työskentely			Ymmärtää joiltain osin yksilön aseman yhteiskunnassa. Omaa satunnaisia tietoja ja taitoja seuraavista aiheista: työssäkäynti, verojen maksaminen, terveydenhuolto.	Ymmärtää hyvin yksilön aseman yhteiskunnassa. Omaa hyviä tietoja ja taitoja seuraavista aiheista: työssäkäynti, verojen maksaminen, terveydenhuolto.			

Sotahistoria	9.lk	Tällä kurssilla tutustutaan eri aikakausina käytyihin sotiin monesta näkökulmasta. Tarkastellaan sotien syitä, seurauksia ja aseteknologiaa. Pohditaan myös keinoja sotien välttämiseksi.		1 vvt		Opettaja tuottaa osan kurssin materiaalista, mutta kurssi sisältää myös itsenäistä työskentelyä. Itsenäisesti laadittavassa esitystyössä on mahdollista tutustua laajemmin esim. yksittäiseen konfliktiin tai henkilöhistoriaan monista eri näkökulmista.		Hyväksytyt/hylätyt	Kurssin hyväksytyt suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista tunneille ja esitystöiden suorittamista ohjeiden mukaan.				
--------------	------	---	--	-------	--	---	--	--------------------	--	--	--	--	--

Eteläpohjalainen perusopetuksen opetussuunnitelma

Valinnaiset aineet 9.luokkalaisille

Kauhavan yhtenäiskoulu

lv. 2022-2023

9. luokka

Nimi	Vuosi- luokka	Tavoitteet	Sisällöt	Laajuus/ Kesto	Oppimisympäristö	Työtavat	Tuki ja ohjaus	Arviointi	Erityispiirteet	Muuta
Kotitalous	9		OPS:n mukaiset sisällöt	2				Arvosana 4-10		Min 10, max 16
Kuvataide	9		OPS:n mukaiset sisällöt	2				Arvosana 4-10		Min 10
Käsityö	9		OPS:n mukaiset sisällöt	2				Arvosana 4-10		Min 10, max 16
Liikunta	9		OPS:n mukaiset sisällöt	2				Arvosana 4-10		Min 10
Musiikki	9		OPS:n mukaiset sisällöt	2				Arvosana 4-10		Min 10